

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/49/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124273130
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124273130.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu - zahraničnej právnickej osoby Nemzeti Útdíjfizetési Szolgálat Zrt., so sídlom Váci út 45/B, 1137 Budapešť, Maďarsko, iné identifikačné číslo 01-10-043108, zastúpenej advokátskou kanceláriou PETKOV & Co s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 430 742, proti žalovanému KBE, s.r.o., so sídlom Černyševského 10, 851 01 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 51 145 006, o zaplatenie 165,45 eura s príslušenstvom, v konaní vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 84Cb/43/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica vedenom pod sp. zn. 4Up/799/2024, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie v spore vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 84Cb/43/2024 je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom z 18. júla 2024 (č. l. 54 spisu) postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jeho prejednanie, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

2. Mestský súd Bratislava III listom z 15. novembra 2024 (č. l. 67 spisu) vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) na rozhodnutie o príslušnosti s odôvodnením, že v predmetnej veci nejde o obchodnoprávny spor, ale o spor občianskoprávny, preto neboli splnené podmienky pre postúpenie sporu Okresným súdom Banská Bystrica Mestskému súdu Bratislava III. Uviedol, že medzi žalobcom a žalovaným neexistuje obchodný záväzkový vzťah, ale ide o vzťah občianskoprávny nesúvisiaci s ich podnikateľskou činnosťou, a to bez ohľadu na to, aké právo sa na merito veci bude aplikovať.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný. Pri rozhodovaní o príslušnosti vychádzal najvyšší súd z nasledovnej relevantnej právnej úpravy:

4. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

6. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

9. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

10. Podľa § 261 ods. 1, 2 ObchZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 262 ods. 1 ObchZ, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

12. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

13. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

14. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

15. Najvyšší súd vo všeobecnosti uvádza, že upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP; predstavuje zjednodušený elektronický proces uplatňovania si peňažných nárokov na súde a následného vydania platobného rozkazu.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že konanie o peňažnom nároku v predmetnom spore bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica; tento dňa 26. apríla 2024 vydal platobný rozkaz č. k. 4Up/799/2024-11, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 165,45 eura spolu s nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky v sume 70,-- eur a 40,-- eur a proti ktorému podal žalovaný v zákonnej lehote odpor s vecným odôvodnením (č. l. 16 spisu). Žalobca vo vyjadrení k odporu (č. l. 23 - 25 spisu) postupom podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP.

17. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

18. Z návrhu na vydanie platobného rozkazu najvyšší súd zistil, že predmetom konania je pohľadávka, ktorá mala vzniknúť žalobcovi z dôvodu, že motorové vozidlo, ktorého držiteľom bol v čase kontroly žalovaný, bolo prevádzkované na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku bez platného oprávnenia žalovaného. Vzhľadom na uvedené mal predkladajúci súd za to, že žalobca nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu so žalovaným, tento nesúvisí s ich podnikateľskou činnosťou, a teda v predmetnom prípade nejde o obchodnoprávny spor.

19. Najvyšší súd pripomína, že na to, aby určitý záväzkový vzťah spadal do množiny obchodnoprávnych záväzkov v zmysle aplikácie národného práva, musí spĺňať kritériá obsiahnuté v § 261 ObchZ, prípadne si strany môžu v zmysle § 262 ObchZ dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 ObchZ, sa spravuje Obchodným zákonníkom. Je zrejmé, že o obchodný záväzkový vzťah medzi podnikateľmi by išlo len v tom prípade, ak by už pri jeho vzniku bolo zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti.

20. Z obsahu spisu je zrejmé, že medzi žalobcom a žalovaným obchodný záväzkový vzťah neexistuje; z obsahu žaloby vyplýva, že predmetom konania v danej právnej veci je nárok žalobcu na zaplatenie pohľadávky sankčného charakteru, ktorá vznikla z titulu neoprávneného použitia spoplatnenej cesty v Maďarsku žalovaným, ktorý za jej použitie nezaplatil. Žalobca svoj nárok odvodzuje od maďarského Nariadenia Ministerstva Inovácií a Technológií (ITM) č. 45/2020. (XI. 28.) o diaľniciach, rýchlostných cestách, hlavných cestách, ktoré je možné používať na základe úhrady poplatku za používanie a o výške týchto poplatkov [č. l. 35a nasl. spisu (ďalej len „nariadenie“)], pričom v žalobe poukazuje na to, že v zmysle § 1 uvedeného nariadenia je vzťah medzi stranami sporu súkromnoprávny a spravuje sa predpismi civilného (súkromného) práva. Právny vzťah medzi stranami sporu je založený nariadením, ktoré determinuje aj jeho obsah. Predmet sporu preto nemá obchodnoprávny charakter, netýka sa podnikateľskej činnosti strán sporu, z obsahu spisu a ani z nariadenia nevyplyva, že by spor mal mať osobitný, obchodnoprávny charakter a že by v dôsledku toho mal podliehať režimu obchodného práva. Najvyšší súd si uvedomuje, že v spore doposiaľ nebola riešená otázka medzinárodnej príslušnosti ani aplikovateľného práva, avšak z povahy daného sporu možno jednoznačne vyvodiť, že medzi stranami neexistuje žiaden záväzkový vzťah vedúci pre potreby ustálenia povahy sporu k záveru, že ide o spor obchodnoprávny. Predmetný návrh/žaloba teda nepredstavuje obchodnoprávny spor, na prejednanie ktorého by bol kauzálny príslušný Mestský súd Bratislava III ako súd príslušný na konanie v obchodnoprávnych sporoch pre obvod Krajského súdu v Bratislave [§ 22 písm. a) CSP], ale jedná sa o súkromnoprávny spor, nakoľko rozhodujúce je, z akého právneho vzťahu pohľadávka žalobcu vznikla.

21. S poukazom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať občianskoprávny charakter sporu a na určenie vecne a miestne príslušného súdu na konanie a rozhodnutie v spore aplikovať § 12 až § 15 CSP, v zmysle ktorých a s prihliadnutím na adresu sídla žalovaného v mestskej časti Petržalka (spadajúcej do územného obvodu mesta Bratislava), je v danom spore vecne a miestne príslušným Mestský súd Bratislava IV, ktorý prioritne bude riešiť spôsobilosť sporu byť prejednávaný pred súdmi Slovenskej republiky čo do ich právomoci a medzinárodnej príslušnosti.

22. Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, nakoľko podľa CSP je na konanie v danom spore príslušný Mestský súd Bratislava IV.

23. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že pri určení vecne a miestne príslušného súdu na konanie a rozhodovanie v danom spore prihliadal aj na svoju predchádzajúcu rozhodovaciu prax v obdobných veciach (viď napr. uznesenia sp. zn. 3Ndob/42/2024, 4Ndob/27/2024, 4Ndob/35/2024, 5Ndob/21/2024).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.